

ОЗНАКИ ЗНАМЕНІЯ ВРЕМЕНИ ЧАСУ

№ 3 (108) 2019

Під час
шторму — С. 24

Вы также
одарены — С. 26

Дать миру
шанс — С. 32

ДЖЕРЕЛО
підбадьорення

СЛОВО РЕДАКТОРА

День за днем проминає, залишаючи позаду переживання, радісні миті та долання життєвих перешкод. Чи помічаємо ми красу створеного Творцем світу? Чи маємо час поміркувати над тим, що для нас зробив люблячий Господь? Чи, можливо, проблеми та турботи захопили нас у свій вир, викликавши тривогу та розчарування?

У наш час, коли всі кудись поспішають, дуже корисно зупинитися, зробити паузу, побачити, почути й відчути присутність Бога. Адже це Він відроджує природу після зимових холодів. Господь створив її прекрасною, щоб тішити нас, щоб ми не забували про Його могутність і велич. Він може подбати не лише про довкілля, а й про кожного з нас: визволити з трясовини депресії, з виру проблем, допомогти подолати шкідливі звички й подарувати надію.

Тож чому б нам не відновити свої стосунки з Творцем Усесвіту, з Тим, Кому не байдужа доля кожного з нас? Господь знає, що робити, коли серце огорнула тривога. Нехай Він стане для вас найкращим Другом!

Наша молитва про те, щоб номер журналу «Ознаки часу», який ви тримаєте в руках, приніс вам рясні благословення, скерував вас на шлях глибшого пізнання Господа!

2 Слово редактора**4 Джерело підбадьорення**

Життя біблійних героїв – це історія життя реальних особистостей. Від днів Адама через усі наступні покоління аж до апостольських часів ми знаходимо простий неупереджений опис фактичних подій про переживання реальних особистостей.

6 Сила, щоб досягнути досконалості**8 Ваши мысли и ваше здоровье**

Многое из того, что присутствует в нашей жизни – эмоции, которые мы испытываем, и даже болезни, которыми мы страдаем, – берет начало в наших мыслях.

11 Людина втомлюється не від роботи**15 Думати й відчувати, як Христос**

Володар Усесвіту, розуміючи обмеженість Свого творіння, відкрив не лише людству, але всім неосяжним світам Свої думки: *«Слово стало тілом, і перебувало між нами»* (Івана 1:14).

18 История Билла Клинтона**21 Заручники звичок****22 Очевидність створення світу****24 Під час шторму**

У нас є співчутливий Спаситель, Котрий розуміє нас і Який завжди готовий прийти нам на допомогу й дати силу для подолання найскладніших життєвих труднощів.

26 Вы также одарены

Каждый человек одарен Богом каким-либо из даров (Мф. 25:14, 15). Важно в труде и терпении развивать в себе эти таланты, и они принесут добрые плоды.

29 Дитя мира

Как можно достичь мира в обществе, идеализирующем предательство?

32 Дать миру шанс**34 Кенгуру-переселенцы****36 «Профессор окраин и врач бедняков»****38 Обережно – гаджет!****40 Музыка и мозг человека**

Мелодия или песня могут приблизить нас к Богу или удалить от Него. Господь желает, чтобы в нашем доме звучала небесная музыка, которая окажет благотворное влияние на электрическую активность мозга и настроит его на общение с Ним.

42 Правильный отдых – залог здоровья**44 Диво-рослини**

Відповідальний за випуск директор видавництва
Василь Джулай

Головний редактор
Лариса Качмар

Відповідальний редактор
Інна Джердж

Редакційна колегія:
С. В. Носов
В. С. Велечук
Г. М. Безкровний

Богословська експертиза:
Ігор Корещук

Коректура:
Олена Мехоношина
Інна Джердж

Дизайн та верстка:
Артур Аптер

Фотографії:
ru.depositphotos.com

Відповідальна за друк:
Тамара Грицюк

lifesource.com.ua

Реєстраційне свідоцтво
№ 51 KB від 10 вересня 1993 р.
Формат 60x84 1/8.
Папір крейдований.
Офсетний друк.
Ум. друк. арк. 5.
Наклад 2100 прим.

Адреса редакції:
04071, м. Київ,
вул. Лук'янівська, 9/10-а
Телефон: 467-50-68

© 2019, журнал
«Ознаки часу»

Редакція залишає за собою право друкувати матеріали в дискусійному порядку, не поділяючи поглядів автора, а також право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Оголошення, реклама та листи дописувачів друкуються мовою оригіналу. Листування ведеться лише на сторінках газети. Відповідальність за зміст статей несе автор.

ДЖЕРЕЛО

підбадьорення

Життя біблійних героїв – це історії життя реальних особистостей. Від днів Адама через усі наступні покоління аж до апостольських часів ми знаходимо простий неупереджений опис фактичних подій про переживання реальних особистостей. Багато кого дивує, що натхненна історія розповідає про такі факти із життя видатних людей минулого, які запламбовують їхній моральний образ. Натхненні письменники не вдавалися до неправди, мета якої – не затьмарити сторінки священної історії описом людських слабкостей і помилок.

Одним з найбільш переконливих доказів достовірності Святого Письма є те, що правда в ньому не замовчується, а гріхи головних героїв не приховуються. Як багато написано біографій нібито безгрішних християн, які у своїх сім'ях і в церкві сяяли як взірці бездоганного благочестя. Однак якби їхню історію описувало натхненне Богом перо, вони постали б у зовсім іншому світлі. Нам відкрилися б людські слабкості, боротьба із самолюбством, фанатизмом і гордістю, а можливо, і таємні гріхи, і постійна війна між духом і тілом...

Якби Біблію написали не натхнені зори люди, вона набула б зовсім іншого вигляду, а її вивчення призводило б до зневіри смертних, які

помиляються й борються з немічною своєю тіла та спокусами підступного ворога. Однак у Слові Божому ми маємо правдивий опис духовного досвіду видатних особистостей біблійної історії. Божі люди часто долали спокуси й боролися з гріхом, як і ми сьогодні. Утім, як приємно для зневірених сердець дізнатися, що завдяки Божій благодаті вони могли знайти нові сили, щоб знову піднятися над своєю гріховною природою! І, пам'ятаючи про це, ми готові відновити свою особисту боротьбу (Свідчення для Церкви. Т. 4. С. 9-11).

● Надія є

Нарікання давніх ізраїльтян та їхній бунтівний дух, як і здійснені задля них великі чудеса, а також покарання їхнього ідолопоклонства та невдячності, записані нам на добро. Приклад стародавнього Ізраїлю даний як застереження для Божого народу, щоб він міг уникнути зневіри та Його гніву. Якби беззаконня євреїв були видалені зі Святого Письма, а залишилися б тільки записи про їхні чесноти, то їхня історія не змогла б викласти нам ці уроки...

Якби Божі діти визнали Господні діяння та прийняли Його вчення, вони знайшли б прямий шлях для своїх ніг і світло, яке провело б їх через темряву й розчарування. Давид навчився мудрості завдяки Богу і Його

діям щодо нього, і покірно схилявся перед покаранням Всевишнього. Коли пророк Натан змалював Давидові його справжній стан, це допомогло ізраїльському царю усвідомити свій гріх і позбутися його. Він з лагідністю прийняв пораду й упокорився перед Богом. «Господній Закон досконалий, – вигукує Давид, – він зміцнює душу».

Грішники, які каються, не повинні впадати у відчай через те, що їм нагадують про їхні злочини та попереджають про небезпеку, яка їм загрожує. Той факт, що заради них докладаються такі зусилля, показує, як Бог любить їх і бажає спасти. Щоб успадкувати вічне життя, грішникам потрібно виконувати Його поради та чинити Його волю. Бог показує Своїм дітям їхні гріхи, щоб вони побачили

всю їхню потворність у світлі Божественної істини. І тоді їхній обов'язок – завжди відмовитися від гріхів.

Сьогодні Бог також здатний спасати від гріха, як Він був здатний робити це за часів патріархів, Давида, пророків і апостолів. Безліч записаних у священній історії випадків про те, як Господь спасав Свій народ від його беззаконня,

покликані надихнути християн нашого часу прийняти Божественне повчання та сумлінно удосконалювати характер, аби він витримав сувору перевірку на суді (Свідчення для Церкви. Т. 4. С. 11-15).

СИЛА,

*щоб досягнути
досконалості*

Я познайомився з Рікардо в Бразилії. Почувши проповідь про боротьбу двох природ, він пізнього вечора прийшов до мене в готель. «Мені здається, що певною мірою Бог несправедливий, вимагаючи від нас досконалості. Він знає, що ми народжуємося з гріховною природою і що саме вона спонукає нас до гріха. Я вже скоїв стільки недобрих учинків! Я вважаю, що неможливо бути досконалим», – висловив він свою думку.

Аби зрозуміти питання досконалості, необхідно проаналізувати життя деяких людей. Про Еноха, наприклад, Біблія говорить: **«І ходив із Богом**

Енох, і не стало його, – бо забрав його Бог» (Бут. 5:24). Що стало причиною того, що Бог забрав Еноха до Себе? Біблія відповідає: «І ходив із Богом Енох».

Проаналізуймо життя Ноя. Писання стверджує, що **«Ной був чоловік праведний і невинний у своїх поколіннях»** (Бут. 6:9). Чому Ноя вважали людиною праведною та чесною? Біблія пояснює: «Ной був праведним, а отже – ходив з Богом».

Авраама називають «батьком усіх віруючих». Одного разу Бог сказав йому: **«Я Бог Всемогутній! Ходи перед лицем Моїм, і будь непорочний!»** (Бут. 17:1). Усе, чого Бог очікував від Авраама, – щоб він ходив із Ним.

А що можна сказати про Давида? Біблія повідомляє, що він був «мужем за Божим серцем». Що було головним у житті Давида? **«Я ходитиму перед обличчям Господнім на землях живих!»** (Псал. 115:9).

Ви, мабуть, помітили, що спільною характерною рисою життя згаданих мужів була фраза «ходив із Богом»? Між Богом і ними існували чудові взаємини любові. Ці люди досягли такого духовного рівня, що вже не могли жити відокремленими від Бога. Тому Господь вважав їх досконалими та святими. Проте слід зауважити, що в житті цих людей траплялися й прикрі випадки. Ной одного разу сп'янів... і посоромив свою сім'ю.

Авраам свого часу так злякався, що побоявся назвати Сару своєю дружиною, запевняючи, що вона його сестра, ледь не наразивши фараона на перелюб. Наслідки були б страшними, якби тієї ночі не втрутився Бог. Однак Бог говорить, що «Авраам був непорочним».

А що нам відомо про Давида? Він припустився страшних гріхів – убивства, інтриги, перелюбу. Однак Біблія повідомляє, що Давид був «мужем за Божим серцем».

Через досвіди цих мужів Бог звертається до нас із певною вісткою. Люди вважають якусь особу досконалою, праведною тільки в тому разі, якщо вона ніколи не грішить, дотримується всіх норм і законів. А Бог вважає людину досконалою,

якщо вона готова ходити з Ним та зробити Його центром свого життя.

Така людина усвідомлює, що Господь зробив задля неї на хресті, тому звертається до Христа, просячи нового серця, здатного любити. Вона відчуває біль через усі страждання, яких завдала Христові своїми помилками. Споглядаючи Голгофський хрест, вона готова сказати: «Господи, я так Тебе люблю, що без Тебе моє життя не матиме сенсу. Допоможи мені завжди ходити з Тобою!»

Бог бере слабку людську руку у Свою могутню правицю, пропонує нам Свої заслуги та перемоги, Свій досконалий характер.

Зміни в житті потребують зусиль, самозречення й терпіння. Господь знає, що для кожного краще. Потрібно лише ввірити себе в Його обійми любові.

Як нам не падати на життєвому шляху? Тримаючись за руку Господа. Він – єдина опора та гарантія, що колись ми дійдемо до Неба, незважаючи на помилки та перешкоди.

Ви припускалися помилок у житті? З вірою подивіться на Голгофський хрест. Ісус уже заплатив за ваші гріхи. Прийміть цей Дар! Усе це – з любові до вас, ви дуже дорогі для Нього.

Оч. **Александр Буйон**

Г ВАШИ МЫСЛИ И ВАШЕ ЗДОРОВЬЕ

В 2018 году средства массовой информации наперебой цитировали известного британского физика Стивена Хокинга. Речь шла о явлении весьма распространенном и имеющем непосредственное отношение к нашему миру, – о депрессии.

Хокинг, не первый год находившийся в инвалидном кресле из-за тяжелого неврологического заболевания, обратился к тем, кто страдает депрессией. Ученый сравнил депрессию с «черными дырами», подчеркнув при этом, что из них все же можно вырваться, как бы глубоко они ни были. Хокинг говорил следующее: «“Черные дыры” не настолько черны, как пытаются их представить. Они – не вечная тюрьма... Если у вас когда-нибудь возникнет чувство, словно какая-то “черная дыра” поглотила вас, не отчаивайтесь: выход есть».

■ СИЛА МЫСЛИ ■

Многое из того, что присутствует в нашей жизни – эмоции, которые мы испытываем, и даже болезни, которыми мы страдаем, – берет начало в наших мыслях.

Наше окружение, личностные качества, а также воспоминания и переживания являются своего рода отправными точками для наших мыслей. При определенных условиях мы можем их вынашивать, усиливать, пресекать или отвергать.

Многие хорошо знают, что нужно предпринять, когда подступает какое-то физическое недомогание. Однако мало кто знает, что делать, когда возникает тревога, беспокойство или расстройство.

Как выявить, не приведут ли негативные мысли к нежелательному поведению или опасному состоянию ума? Чтобы избежать подобных проблем, необходимо следовать образу жизни, основанному на таких важных принципах и ценностях, как дове-

рие Богу, искренность, ответственность, справедливость, уважение к другим и честность. Суть такого подхода – основать свое мировоззрение на определенных морально-нравственных ценностях и выработать соответствующий образ жизни.

Исследователи Дэвид Собел и Роберт Орнстейн в книге «Здоровье тела и ума» пишут о благотворном влиянии оптимистического мышления на здоровье человека. Вот в чем оно проявляется:

Иммунная система. Слюна человека содержит химические вещества, которые защищают нас от инфекции. Уровень защиты, обеспечиваемый этими веществами, более высок в те дни, когда мы чувствуем себя счастливыми и довольными, чем грустим.

Онкологические заболевания.

С группой людей, страдающих онкологическими заболеваниями, проводили психологические тренинги, где их учили позитивно мыслить и правильно отдыхать. Исследование показало, что антитела в организме этих пациентов стали более активными, чем у тех, которые не проходили подобного обучения.

Долголетие. Несколько пожилых людей, находящихся в доме престарелых, получили право самостоятельно принимать определенные решения (выбирать блюда на ужин, фильмы для просмотра и т. д.) После этого они почувствовали себя более счастливыми и удовлетворенными жизнью. По прошествии полутора лет показатель смертности в этой группе был на 50 % ниже, чем у остальных.

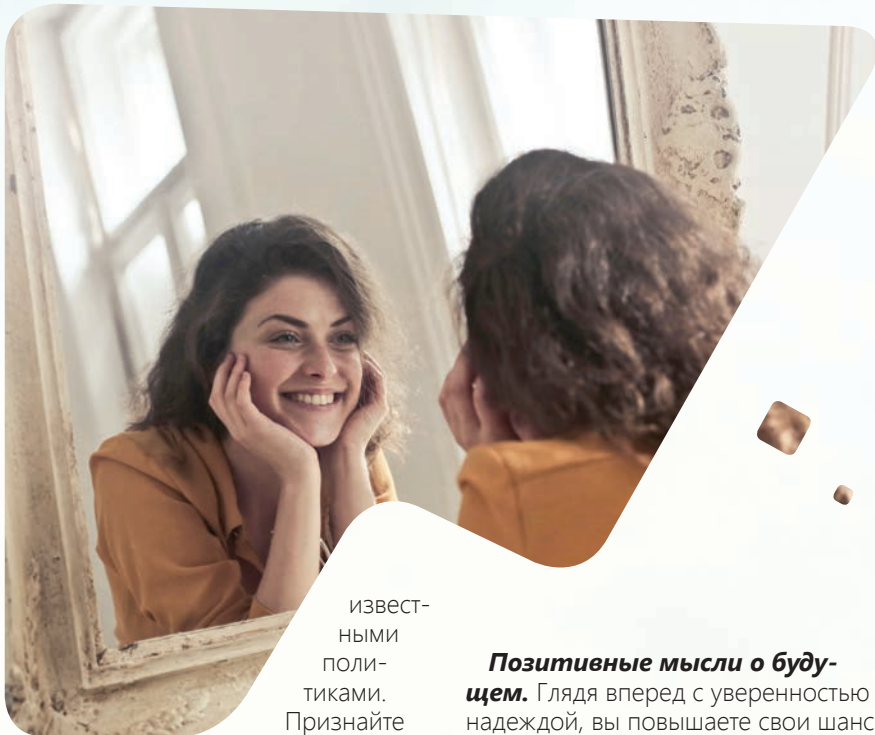
Послеоперационная реабилитация. Исследования выявляют, что среди пациентов, перенесших операцию на сердце, оптимисты выздоравливали быстрее, у них было меньше осложнений, и они скорее возвращались к привычной жизни.

Общее состояние здоровья. Участникам исследования предлагали составить список положительных и негативных событий, которые, как им казалось, ожидают их в ближайшие несколько лет. Два года спустя всех участников подвергли медицинскому исследованию, и оказалось, что у тех, кто с надеждой смотрел в будущее, недугов было меньше. Одним из способов выработать позитивный образ мышления является отвержение негативных мыслей

и их замена на противоположные (см. Флп. 4:8).

Позитивное самовосприятие.

Не допускайте того, чтобы ваша самооценка формировалась под влиянием сравнений себя с телеведущими, персонажами кинофильмов или ➔

извест-
ными
поли-
тиками.

Признайте
свои недо-

статки и делайте

все возможное, чтобы избавиться от них. И помните: вы ценны для Бога, Который вас сотворил и **«так возлюбил... мир, что отдал Сына Своего Единородного, дабы всякий, верующий в Него, не погиб, но имел жизнь вечную»** (Ин. 3:16).

Адекватное восприятие прошлого. Прошлое нельзя изменить, его следует принять таким, каким оно является. Не возлагайте вину за трудности сегодняшнего дня на прошлое (см. Еккл. 7:10). Размышляйте о счастье и успехах сегодняшнего дня, о них следует помнить, им следует радоваться, и тогда ваш настрой станет более оптимистичным.

Позитивные мысли о будущем. Глядя вперед с уверенностью и надеждой, вы повышаете свои шансы на счастливое будущее. Библия говорит, что Бог желает каждому только добра: **«Я знаю намерения, какие имею о вас... намерения во благо, а не на зло, чтобы дать вам будущность и надежду»** (см. Иер. 29:11).

Добрые мысли по отношению к миру и людям. Вооружитесь «очками терпения» и смотрите на все, что вас окружает, через них. Не осуждайте людей, уважайте их, цените то доброе, что они делают. Стремитесь понять их проблемы и помогайте им. Такое отношение к ним принесет радость и вашим сердцам.

Джулиан Мелгоса
Михельсон Боргс

ЛЮДИНА ВТОМЛЮЄТЬСЯ НЕ ВІД РОБОТИ

Кожна людина, сві-
домо чи ні, шукає
спокою для своєї
змученої душі. Багато хто
вбачає цей спокій в уса-
мітненні й безтурботності.
Хто з нас не мріяв утекти на
якийсь безлюдний острів,
на якому не потрібно
виконувати те, чого від нас
вимагає наш суєтний світ,
де можна насолоджуватися
чудовою природою й екзо-
тичними фруктами? ►

Намагаючись здобути цю свободу і зменшити тиск обов'язків повсякденного життя, люди часто вдаються до нерозважливих учинків. Одні звільняються з однієї роботи, сподіваючись, що наступна буде спокійнішою. Інші залишають навчання посеред курсу. Хтось залишає сім'ю... Утім, це хибний шлях до свободи, на якому спокій розчиняється, немов міраж у пустелі.

Який шлях до спокою пропонує Ісус Христос? **«Прийдіть до Мене, всі втомлені та обтяжені, – і Я заспокою вас!»** (Матв. 11:28).

Уперше читаючи ці слова, я змальовував у своїй уяві безтурботне життя людини після навернення до Бога. Ісус продовжує: **«Візьміть Моє ярмо на себе і навчіться від Мене, бо Я лагідний і покірний серцем, – і знайдете спокій своїм душам. Бо Моє ярмо любе і Мій тягар легкий»** (Матв. 11:29, 30). Виявляється,

Ісус пропонує спокій нашим душам не в бездіяльності та безтурботності, а навпаки – в активності й відповідальності. У цих віршах, пропонуючи людині спокій, Господь закликає перейняти Його риси характеру й займатися Його справою, адже ярмо, про яке символічно говорить Христос, – це частина «запрягу», що використовували для робочих тварин.

Справжній душевний спокій і справжній сенс полягає в уподібненні до Нього за характером і способом

життя. Хтось влучно сказав: «Людина втомлюється не від роботи – вона втомлюється від гріха». Утома після продуктивної праці приємно й легко проходить після здорового відпочинку. Проте втома внаслідок гріховного способу життя й навіть хибного стилю мислення тисне та пригнічує. Часто спроби людей розв'язати цю проблему схожі на заповнення «діри розміром з Бога» чим або ким завгодно, тільки не Богом.

Один проповідник зазначив, що навчитися ходити по воді можна, лише вийшовши з човна. Однак наскільки важким є цей перший крок, коли тілесне торгується з духом, а невір'я з вірою. Тільки довіра до Бога як Батька і Друга допоможе

твердо стати на воді невизначених обставин грішного світу, щоб, як і Петро, іти вперед, не зводячи погляду з Христа.

У Бога для кожного є шлях.

Можливо, комусь здається, що «ходити по воді» – лише гарний вислів, відірваний від реального життя.

Мій знайомий зі Львова розповів про свій унікальний досвід «ходіння по водах».

Вони з друзями відпочивали на озері. Він не вмів плавати, але вирішив спробувати. Відійшовши трохи від берега, він почав тонути. Чоловік кликав на допомогу, але ніхто не чув. Кілька разів він винирнув на

поверхню, щоб набрати повітря, але зрештою зрозумів, що тоне. Останні сили швидко залишали його, у відчаї він звернувся до Бога за допомогою. Цієї ж миті на душі стало спокійніше. Чоловік припинив борсатися, знемагаючи, й отримав чітке розуміння подальших дій. Це рішення було протилежним його баченню свого спасіння. Заспокоївшись, він опустився на дно, якого так панічно боявся, і, ставши на коліна й долоні, упевнено попрямував до берега...

Ісус у Євангелії від Івана порівнює християн з виноградними галузками, які приносять багато плодів. Саме в принесенні цих плодів Він обіцяє радість. **«Це Я сказав вам, щоб Моя радість перебувала в вас і щоб ваша радість сповнилася»** (Івана 15:11). Недостатньо усвідомлювати сенс життя, його необхідно реалізовувати, приймаючи конкретні рішення.

Часом людина залишається вічною зі своєю проблемою і не бачить сенсу ні у своєму житті, ні в смерті. Здається, що залишилося тільки одне – страждати. Чи існує сенс для таких ситуацій? Людина може ставитися до своїх страждань як до можливості прославити Бога. Яким чином? Мета Великої боротьби між добром і злом, між Христом і сатаною, – не лише спасіння людини, але й виправдання характеру Бога. Своєю поведінкою і

навіть мисленням під час страждань можна явити Всесвіту або характер Христа, або характер сатани. Подібно до Ісуса, Котрий сказав: **«Хто**

Мене бачив, той і Отця бачив» (Івана 14:9), ми

покликані відображати характер Того, за Чийм образом і подобою були створені. У результаті ми досягнемо двох цілей Великої боротьби: спасіння життя людини й виправдання характеру Бога.

Уже скоро настане той час, коли будуть виконані всі обітниці Божі та здійсняться всі наші сподівання.

«Чого око не бачило й вухо не чуло і що на серце людини не приходило, – те приготував Бог тим, які люблять Його!»

(1 Кор. 2:9). Бог Усемогутній, проте Він не обіцяв нам виконання всіх обітниць у межах лише земного життя. Тому тільки той духовний досвід людини повноцінний, який відображає всю картину земної й небесної реальності.

«Тому не залишайте вашої відваги, бо вона варта великої нагороди. Вам потрібна терпеливість, щоб виконати Божу волю і одержати обітницю. Адже ще трохи, дуже недовго – і прийде Той, Хто йде, – і не забариться. Праведний Мій житиме вірою» (Євр. 10:35-38).

Оч Олександр Слободський

A photograph of a man in a dark suit, seen from the back, looking out over a bright, hazy landscape. A hand is placed on his right shoulder. The image is framed by large, overlapping purple and white circular shapes. A small white square is positioned above the main title.

ДУМАТИ Й ВІДЧУВАТИ, *як Христос*

Хто може думати й відчувати, як Христос? Ангели? Безгрішні небожителі? Перед ким стоїть така піднесена мета? Вказані слова стосуються вас, шановний читачу, і мене... У Біблії читаємо: *«Плекайте в собі ті самі думки, що й у Христі Ісусі»* (Филп. 2:5). ▶

Грецьке дієслово *φρонеο*, ужите в наведеному тексті, може мати два значення: «думати», «відчувати». У сучасному перекладі Російського біблійного товариства: «Пусть мысли и чувства ваши друг к другу будут у вас, как у Христа Иисуса».

Слід зауважити, що почуття (рос. чувства) і відчуття дещо відрізняються. Відчуття – відображення мозком людини властивостей предметів об'єктивної дійсності, які безпосередньо впливають на органи чуття. Зазначимо, що відчуття – це сфера інтелекту, однією з головних властивостей якого є сприйняття. Почуття – чітке усвідомлення чогось у сфері психіки, моралі; емоції, вияв душевного стану. Отже, це сфера почуттів. Тому вислів Павла можна перекласти: «Нехай у вас будуть ті самі думки/відчуття, що й у Христі Ісусі!»

● ДУМАТИ, ЯК ХРИСТОС

Вірш Филп. 2:5 – спонукальне речення. Господь спонукає нас думати, як Ісус! Що це означає? «Бог має бути присутній у всіх наших помислах» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви. Т. 5. С. 409). Ми сьогодні маємо прагнути «думати про те, про що думає Бог» (Е. Уайт. Вибрані вісті. Т. 2. С. 252).

А про що ж думає Бог? Ще в давнину цар Давид писав: **«Думки Твої – тільки про нас, нема Тобі рівного»** (Псал. 40:6). Проте грішна людина не довіряла Господу, сумнівалася в Його добрих намірах, повставала, обирала інших богів. Як же почути Божі думки, недосяжні для смертних, адже **«Божого ніхто не пізнав, хіба тільки Дух Божий... Дух досліджує все, навіть глибини Божі»** (1 Кор. 2:11, 10)?

Володар Усесвіту, розуміючи обмеженість Свого творіння, відкрив не лише людству, але всім неосяжним світам Свої думки:

«Слово стало тілом, і перebuвало між нами» (Івана 1:14).

«Прийшовши на Землю, щоб жити серед нас, Ісус повинен був відкрити Бога як людям, так і ангелам. Він був Словом Божим, втіленою думкою Божою» (Е. Уайт. Христос – надія світу. С. 19).

Життя, служіння, Голгофська жертва Христа наповнили людське життя сенсом. **«Я знаю ті думки, які думаю про вас, – говорить Господь, – думки спокою, а не на зло, щоб дати вам будучність та надію»** (Єрем. 29:11).

Чи наші слова, діла, вираз обличчя відкривають іншим людям думки та характер Господа?

● ВІДЧУВАТИ, ЯК БОГ

Євангеліє, описуючи життя та діяльність Христа, наводить такі ситуації, котрі викликають у нас захоплення та здивування.

«Ісус почав виявляти Своїм учням, що Йому потрібно йти в Єрусалим та багато постраждати від старших, первосвященників і книжників, бути вбитим і третього дня воскреснути. Петро, відклавши Його вбік, почав перечити Йому, кажучи: Змилуйся над Собою, Господи! Хай цього не станеться!» (Матв. 16:21, 22).

Можливо, Петро сподівався почути слова схвалення від свого Вчителя. Проте на адресу Петра пролунало: **«Відійди від Мене, сатано,**

ти спокушаєш Мене, бо думаєш не про Боже, а про людське!» (в. 23).

Духовний зір Ісуса зауважив за учнем ніким не помічену темну постать... Духовний слух Господа вловив у співчутливих словах Петра нотки ворожого голосу давнього змія, **«що зветься диявол і сатана»** (Об'яв. 12:9).

На що налаштовані наші зір і слух? Чи ми розпізнаємо автора сумнівної інформації?

А ось інший епізод. Старший синагоги Яір попросив Ісуса зцілити його дванадцятирічну доньку, котра помирала. Ісус відразу пішов до його дому в супроводі натовпу. Раптом Він зупинився, озирнувся довкола й запитав: **«Хто доторкнувся до Мене?»**

Учні вигукнули:

«Ти ж бачиш, що натовп

Тебе тіснить,

і запитуєш: Хто доторкнувся

до Мене?» (Марка 5:31). **«Ісус же**

сказав: Доторкнувся до Мене

хтось, бо Я відчув, як сила

вийшла з Мене» (Луки 8:46).

Господь відчув дотик віри хворої безіменної жінки.

Живучи в грішному світі, ми зазнаємо його негативного впливу. Чи не огрубіли наші органи дотику? Важливо не втратити чутливості, щоб не виявилось, що ми не відчуваємо у своєму оці... колоди (див. Матв. 7:3); щоб ми розрізняли спотворені відчуття.

«Горе тим, що зло називають добром, а добро – злом...» (Ісаї 5:20).

Яскравий приклад контрасту між людиною зі спотвореними відчуттями та мужем Божим, котрий навчився відрізняти добро і зло, знаходимо у Святому Письмі в Першій книзі Царів, 22 розділі.

Два царі, родичі: ізраїльський – Ахав та юдейський – Йосафат, – збираються на війну. Для підняття бойового настрою та впевненості в успіху Ахав зібрав близько 400

своїх пророків, котрі провіщали перемогу. Ізраїльський

цар був задоволений

такою одностайною

відповіддю пророків.

Проте Йосафат

відчув, що пророки

Ахава – фальшиві.

Відчуття Йосафата,

сформовані роками

праведного життя

в страху Божому,

виявили підробку.

Незабаром настане час

(і наважуся сказати, що він

уже надійшов), коли підробка

істини буде настільки подібною до

істини, а зло до добра, що відрізнити їх буде майже неможливо.

Запитаймо себе: скільки часу я проводжу в товаристві Ісуса? Як часто я подумки споглядаю образ Господа? Чи щоранку насолоджуюся Євангелієм? Адже тільки тоді я знатиму волю Божу і Його думки щодо мого життя.

ИСТОРИЯ

*Билла
Клинтона*

Билл Клинтон заканчивал колледж и очень серьезно готовился к церемонии выпуска. Будучи молодым человеком, он уделил особое внимание своему внешнему виду. Он приобрел шикарную рубашку и костюм по последней моде, осталось купить только туфли. Во времена молодости Клинтона в моде были туфли с острым носком, но и туфли с тупым носком ничуть не уступали им. Биллу нравились оба варианта, а денег хватало только на одну пару. И он долго не мог сделать свой выбор. Кто-то из друзей посоветовал ему пойти в обувную мастерскую, где шили обувь на заказ, и там, посоветовавшись с мастером, принять окончательное решение. Билл так и сделал.

Войдя в мастерскую, он увидел витрину с туфлями с острым носком. Они были настолько хороши, что Билл подумал: «Это то, что мне надо. Они мои». Но тут его взгляд упал на другую витрину, где стояли туфли с тупым носком. Он подошел к ней и уже начал подумывать о том, чтобы приобрести именно их. Так Билл ходил от одной витрины к другой и никак не мог определиться. Все это время за ним внимательно наблюдал мастер по пошиву модной обуви. В конце концов он подозвал Билла к себе и сказал ему: «Парень, я знаю, что тебе нужно. Оставляй деньги и приходи завтра утром – твоя пара будет ждать тебя». Билл согласился, отдал деньги и вышел из мастерской счастливым. У него как будто гора с плеч свалилась, ведь кто-то принял за него решение.

На следующий день Билл не мог дождаться открытия мастерской. Он с нетерпением ожидал момента, когда ему вручат коробку с туфлями.

Наконец он вошел, и мастер протянул ему коробку. Открыв ее, Билл был потрясен тем, что там увидел. Как вы думаете, что там было? Одна туфля с острым носком, а другая – с тупым!

Уже будучи президентом США, Билл Клинтон, выступая перед молодежью, рассказал эту историю, добавив в заключение: «Эту коробку с туфлями я храню в своем доме до сих пор. Она напоминает мне об одном очень важном факте: если я вовремя не принимаю решения, кто-то обязательно примет его вместо меня. Но всегда ли такие решения идут мне на пользу?»

Как же часто мы в своей жизни оказываемся в подобной ситуации! Как часто кто-то принимает решение вместо нас! Выкурили первую сигарету под влиянием друзей, выпили первую рюмку в компании и т. д. И только через годы мы видим последствия тех или иных поступков. К сожалению, многого уже не вернуть. Но есть то, что еще можно исправить и победить зависимость. Для этого вам необходимо сегодня и сейчас принять решение.

◀ СИЛА ВОЛИ ▶

Сегодня из каждого обремененного зависимостью сердца вырывается горькое признание: «У меня просто нет силы воли!» Это крик души миллионов курильщиков и алкоголиков, а также множества других людей, страдающих какой-либо зависимостью. Власть греховных привычек огромна. Все обещания рушатся, как картонный домик. Невыполненные обязательства заставляют зависимых людей усомниться в собственной искренности. Как же укрепить силу воли? Что такое сила воли? Давайте рассмотрим эти жизненно важные вопросы. ▶

1

Сила воли – это управляющая сила, проявляемая при принятии решений. В нашей жизни все зависит от правильности принятых решений. Каждый из нас имеет свободу выбора (ее мы получили от Бога), и этим следует пользоваться.

2

Если я не принимаю какого-либо решения, то вместо меня это делают другие люди. Но часто ли это идет мне на пользу?

3

Всякое, даже незначительное, влияние, оказываемое на сознание, формирует волю человека, определяя его будущий выбор. Правильные решения способствуют укреплению силы воли, а ошибочные – наоборот, ослабляют ее.

4

Расшатанная нервная система ослабляет силу воли. К этому также приводит употребление алкоголя, табака, переизбыток, переутомление (все наркотические вещества действуют на центры, отвечающие за принятие решений).

5

Физический труд способствует укреплению силы воли.

6

Каким бы слабохарактерным ни был человек, он все же обладает способностью выбирать.

7

Стремление к свободе и победе над зависимостью похвально, но если ограничиться только стремлением, это не принесет никакой пользы. Многие погибли, потому что так и не подчинили свою волю Богу (см. Пс. 1:2).

8

Поскольку наша воля слаба, нам следует подчинить ее воле самого могущественного Существа во всей Вселенной – Богу. Покоряясь Ему, мы заручаемся Его силой и поддержкой. Нам необходимо принять правильное решение.

9

Решающая победа над зависимостью достигается посредством выбора и подчинения. Вопрос в следующем: кто ваш господин?

10

Все начинается с желания победить зависимость. Нам нужно воззвать к Богу, Иисусу Христу, и это мы делаем в молитве, совершая свой выбор и принимая решение.

Леонид Рутковский

ЗАРУЧНИКИ

звичок

Багато хто вважає, що вибір – це справа випадку, що ми часто обираємо те, повз що проходимо, а наші рішення – це відгук на спонукання чи певні обставини. Проте це не так. Ми приймаємо рішення, подібне до тих, котрі приймали вже сотні разів до цього. Ми звикли діяти за зразком, дотримуватися традицій. Наші смаки формуються під впливом наших забаганок. І це не миттєві рішення, це вироблена схильність. Кожний вибір (правильний чи ні) – це крок, який робить подальше прямування в цьому напрямку легшим. Наші рішення – це не наслідок миттєвої реакції, а результат пріоритетів та нашого мислення, сформованого роками.

Ананія та Сапфіра вирішили приховати кошти від Господа не через миттєвий спалах егоїзму. Їхній намір був наслідком багатьох користюбних учинків. Йосип вистояв перед зваблюваннями дружини Потіфара не випадково, і бажання молитися в Даниїла не було випадковим спалахом побожності. Ці люди виховували

в собі правильні звички впродовж багатьох років. Рішення Юди зрадити Христа теж не було миттєвим. Його рішення було неминучим результатом менш драматичних і явних рішень, котрі впродовж років сформували його позицію.

Чи є у вас звички, котрих ви палко бажаєте позбутися? Чи боретеся ви нині з якимись аспектами способу життя чи думками, котрі не дають вам спокою?

Добра вістка полягає в тому, що, яким би довгим не був ланцюг, що зв'язує нас із небажаною схильністю, Ісус може нас звільнити. Христос не лише може прокласти шлях – Він як великий Лікар може зцілити від звички, очистити від схильності до зла і як мудрий Творець спрямовувати наші думки та рішення. **«Тому що Бог спрочиняє у вас і бажання і діяння, із Своєї волі»** (Филп. 2:13).

Постійно приймаючи обдумані рішення, ми врешті-решт виробимо звичку здійснювати правильний вибір, і в разі спокуси для нас буде природним звертатися за керівництвом до Бога, подібно до того, як соняшники повертаються до сонця.

ОЧЕВИДНІСТЬ СТВОРЕННЯ СВІТУ

Питання про походження та історію життя на Землі завжди викликало суперечки. Як з'явилося життя на нашій планеті? Чи виникло воно внаслідок випадкових процесів, чи було створене Всемогутнім Творцем, Котрий мав конкретне уявлення про те, якою має бути Земля і яке її призначення?

Д-р Г. Маклін, Р. Окленд, Л. Маклін у книзі «Походження планети Земля», зіставляючи дані палеонтології, геології, археології, біології та ґрунтуючись на біблійних текстах, відповідають на ці запитання. Пропонуємо до уваги читача деякі з них.

■ БІБЛІЯ ПРО ЗНАЧЕННЯ ВОДИ

«Дух Божий ширяв над поверхнею води» (Бут. 1:2). Вочевидь, Дух Божий зробив із водою щось особливе, унікальне.

Які факти підтверджують те, що вода є однією з найпоширеніших речовин Землі? Нею вкрито понад дві третини поверхні планети (понад 70 %).

Детальне вивчення властивостей води показує, що це складна сполука, яка не підпорядковується звичайним законам хімії. На відміну від більшості речовин, що стискаються при замерзанні, вода розширюється, утворюючи лід. У цьому твердому стані вона легша за рідку воду, що є досить важливим чинником для усіх форм життя, які перебувають під

водою в умовах холодного клімату. Якби вода не мала цієї властивості, озера й річки промерзли б до дна, спричинюючи загибель організмів, які в них живуть.

Вона відіграє важливу роль у регулюванні температури на Землі. Водяна пара в атмосфері допомагає захистити поверхню планети від інтенсивного тепла, яке випромінює Сонце вдень. Уночі водяна пара діє як полог, який запобігає втраті тепла за рахунок його зворотного випромінювання в космос.

Другим важливим чинником регулювання клімату на Землі є той факт, що вода здатна поглинати велику кількість тепла до того, як її температура зростає. Потім тепло може втрачатися за рахунок випаровування невеликих кількостей води. Цим і пояснюється помірність клімату на Землі.

Без води неможливе існування життя. Космічні апарати, які шукають ознаки життя на інших планетах Сонячної системи, налаштовані на виявлення наявності води. Здебільшого жива істота складається з води, яка необхідна для її виживання. З усіх відомих рідин вода є найкращим розчинником. Без сумніву, ця речовина унікальна.

■ ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ■

Як видно з біблійного опису генеалогії людини, що жила на первісній Землі, середня тривалість її життя була значно більша, ніж у сучасної людини.

На діаграмі тривалості життя людей від Адама до Авраама можна побачити певний контраст між тими,

хто жив до і після потопу. У п'ятому розділі книги Буття читаємо про вік людини, що жила до потопу, – 700, 800 і навіть 900 років (див. Бут. 5). Після потопу спостерігається помітне зменшення тривалості життя. За кілька сотень років воно скоротилося і становило понад 400, 200 і зрештою 175 років (див. Бут. 11).

Екранна модель допомагає зрозуміти одну з причин, чому до потопу людина жила так довго. Під час великого потопу водяна покривна оболонка зруйнувалася, створюючи величезні потоки води. До потопу вона покривала Землю, захищала людину від небезпечного короткохвильового випромінювання Сонця, котре, як відомо, прискорює процес старіння. Після потопу, коли покриву не стало, Земля виявилася незахищеною від цього випромінювання, і тривалість життя різко скоротилася.

З плином часу короткохвильове випромінювання продовжувало спричиняти дегенеративні зміни в генетичних програмах живих істот, що переходили до наступних поколінь. Процес старіння прискорювався. Це лише одна з причин скорочення життя (інша – спосіб життя та харчування, оскільки в допотопний період харчування праведних людей було вегетаріанським). Нині середня тривалість життя людини – від 70 до 80 років і аж ніяк не 900, як було до потопу.

Таким чином, Біблія дає нам ключ до розуміння далеких подій минулого і підтверджує очевидність створення світу.

ПІД ЧАС ШТОРМУ

Прямо за курсом англійського судна «Аріель» наближалася гроза.

Команда корабля попросила всіх пасажирів спуститися в безпечне місце на нижніх палубах. Проте один з пасажирів підійшов до капітана і звернувся до нього з дивним проханням. Він хотів, щоб його прив'язали до щогли на верхній палубі.

Капітан здивовано подивився на невелику на зріст людину з обвітраним обличчям. Урешті-решт члени команди зробили так, як просив цей чоловік.

Шторм обрушився на пароплав. Упродовж чотирьох годин лютий вітер ганяв хвилі навколо судна. А цей пасажир безпорадно стояв на палубі в цілковитому оціпенінні. Він знав, що йому буде дуже страшно й що без кріплень він не зміг би встояти там і декількох хвилин.

Утім, як чоловік зізнався пізніше, йому дуже хотілося побачити й відчути шторм, дозволити стихії обрушитися на нього, щоб він міг стати його частиною. Саме тому він попросив прив'язати його до щогли.

Після всього пережитого цей пасажир, відомий художник Джозеф Меллорд Вільям Тернер, вирушив до своєї майстерні й написав видатну картину, яка вражала єдністю окремих елементів. Вона стала одним з найбільших шедеврів цього художника.

Лише після того, як художник відчув на собі всю силу шторму, він зміг до кінця усвідомити його шаленість. Майстер намалював цей шедевр, тому що особисто пережив жорстокість вітру, лютість зливи, хитання корабля, солоні бризки хвиль і приголомшливі удари грому в темряві ночі.

Перед тим як викупити нас, Ісусу було необхідно пройти через усе те, що проходили ми, адже тільки таким чином Він міг стати досконалим Спасителем. Йому також необхідно було пройти через лютість бурі. Христос повинен був випробувати на Собі всі труднощі, які виникають в нашому житті.

Якщо ви відчуваєте себе самотніми, Ісус розуміє вас, тому що Йому теж було самотньо, коли Божий народ відкинув Його.

Хтось зрадив вас? Вам прикро й боляче? Ісусу було боляче, коли один з Його найкращих друзів зрадив Його. Ваше тіло зазнає нестерпного болю? Христа мучив нестерпний біль, коли Він висів на хресті. Ви стикаєтеся зі спокусами, котрі, як вам здається, долають вас?

Ісус пройшов через найжорстокіші спокуси сатани. Попри все це Він залишився вірним. Він розуміє вас. Ми можемо приходити до Христа з усіма своїми розчаруваннями, болем і спокусами. Він зміцнить нас і подарує нам перемогу, подібну до тієї, яку здобув Сам. У нас є співчутливий Спаситель, Котрий розуміє нас і Який завжди готовий прийти нам на допомогу й дати силу для подолання найскладніших життєвих труднощів.

«ВЫ ТАКЖЕ ОДАРЕННЫ»

Услышав слово
«одаренный», вспоми-
наете ли вы какого-то
особенного человека?

Например, **Вольфганга Моцарта**? Вы, наверное, слышали, что произошло во время Страстной недели 1770 года, когда ему было 14 лет. Отец взял его послушать «Мизерере» Грегорио Аллегри, исполнявшееся в папской капелле. Это произведение довольно сложное. Его особенность заключается в компоновке пения двух антифонных хоров, расположенных на противоположных сторонах капеллы, одного с четырехголосным, а другого с пятиголосным созвучием. Церковь настолько ценила «Мизерере», что папа запретил кому-либо копировать партитуру или выносить ее из Ватикана под страхом отлучения от церкви. Как только Вольфганг возвратился к себе в комнату, он сел и написал всю композицию с точностью до одной ноты. Позже он посетил второе исполнение произведения и убедился, что не допустил ошибки.

День и ночь в голове Моцарта звучала музыка. Он часто составлял целые музыкальные произведения в своем уме во время вечеров, проведенных с друзьями.

Возможно, вы слышали о **Даниэле Таммете**. Дэни подсчитывает квадратные корни в голове практически до того, как вы окончите произносить цифры, и может проделать еще множество разных сложнейших математических исчислений. Что касается языков, ему понадобится около недели, чтобы свободно заговорить на новом. Пока он выучил 11 языков.

А слышали ли вы об **Аманде Гарсия**? Я встретил Аманду через несколько часов после ужасного земле-

трясения, разрушившего Манагуа. В перевалочном пункте, где некоторые из нас собирались в тот вечер, чтобы спланировать помощь АДРА, первоначально царило замешательство. Часть нашей команды прибыла из Коста-Рики, а другие — из Сальвадора, Гондураса и Майами. Вокруг бродили люди. Наши друзья из Никарагуа, находясь в состоянии посттравматического шока, рассказывали свою историю всем, кто хотел услышать. Они, похоже, искали людей, которые могли бы понять, что им пришлось пережить.

Именно тогда я заметил Аманду. Тихая и скромная, она не верховодила и не пыталась всем заправлять. Она просто тихо перемещалась от одной группы людей к другой. «Позвольте мне взять эти мокрые куртки, — говорила она одной группе. — Я повешу их в безопасном месте, чтобы они немного просохли». Другим людям сказала: «Вам нужна бумага для записей? Думаю, что смогу найти немного». И спустя несколько минут: «Вот, я принесла немного сэндвичей».

Возможно, вы скажете: «Я думал, что мы говорим об одаренных людях. Неужели вы сменили тему?»

Важно, кого считать одаренным и что вообще означает это слово.

В 1904 году французское правительство поручило психологу **Альфреду Бине** разработать тест для выявления детей, нуждающихся в помощи для достижения успехов в школе. Бине придумал способ, который включал в себя следующее: детей просили выполнять простые задания, срисовывать образцы картинок, ▶

называть предметы и складывать вещи вместе. Он предложил этот тест парижским школьникам и на основании полученных данных разработал стандарт. К примеру, если 70 % восьмилетних детей могли пройти определенный тест, тогда успешное завершение этого теста приравнивалось к восьмигодичному уровню умственного развития. Благодаря Бине стало популярно выражение «коэффициент умственного развития», или IQ (количественная оценка уровня интеллекта человека).

Оценка умственных способностей с помощью IQ-теста вскоре стала чрезвычайно популярной. Это беспокоило Бине, который утверждал, что мы не можем описать умственные способности при помощи чисел. «Умственные характеристики, – писал он, – нельзя измерить подобно тому, как мы измеряем линейные поверхности». Однако в последующие десятилетия педагоги и психологи уделяли мало внимания обеспокоенности Бине и порой использовали показатели IQ как безапелляционное суждение о вероятности достижений и успеха в жизни. Проходили напряженные дебаты по поводу того, какой показатель IQ свидетельствует об «одаренности» или «гениальности» человека.

Теперь, столетия спустя, изучение умственных способностей прошло полный круг, и педагоги признали истинность слов Бине. Профессор из Гарварда Говард Гарднер предложил «теорию множественных интеллектов». Вот список типов интеллектов Гарднера.

1. Вербально-лингвистический.

Способность оперировать словами, способность к изучению языков.

2. Логико-математический.

Способность рационально мыслить и производить сложные расчеты (оперировать числами).

3. Визуально-пространственный.

Способность воспринимать мир визуально и манипулировать предметами в уме (восприятие объектов в пространстве).

4. Телесно-кинестетический.

Способность к деятельности, включающей физические движения (умение передавать эмоции и чувства движениями).

5. Музыкальный.

Способность воспринимать, создавать, исполнять и оценивать музыку с ее звуками, ритмами, тональностями.

6. Межличностный.

Способность строить правильные взаимоотношения с людьми, используя навыки общения.

7. Внутрличностный.

Способность к идентификации.

Следует отметить, что это деление весьма условно. Возможно, вы обнаружили один или несколько типов интеллекта, доминирующих у вас.

Каждый человек одарен Богом каким-либо из даров (Мф. 25:14, 15). Важно в труде и терпении развивать в себе эти таланты, и они принесут добрые плоды. Можно не иметь идеального слуха или не уметь производить сложные расчеты, но всегда видеть нужду и страдания того, кто рядом, и участливо протягивать руку помощи. Помните: для Бога каждый из нас особенный!

ГДИТЯ МИРА

Когда Дон и Кэрл Ричардсон отправились со своим семи-месячным сыном жить среди народа сави в Папуа-Новую Гвинею, они знали, что будет нелегко. Действительно, условия их жизни были ужасными. Малярия, дизентерия и гепатит наносили тяжелый урон, но это было не самое худшее. Миссионеры обнаружили, что культура сави превозносит насилие и предательство. Популярная идея заключалась в том, чтобы провести много времени в общении и наладить дружеские отношения с человеком, которого планировали убить и съесть. ▶

Узнав об этом, Дон и Кэрол начали рассказывать туземцам историю об Иисусе, пытаясь объяснить разительную перемену, которую Он может совершить в жизни людей.

Однажды, рассказывая о том, что Иуда поцелует предал Иисуса, Дон заметил странное выражение восхищения на лицах слушателей. Затем люди начали смеяться и восклицать: «Вот так Иуда!»

– Такого человека, как Иуда, мы называем «отари духан» – мастер обмана, – воскликнули туземцы. – Он предал Иисуса поцелует! Мы называем это «туи оснаман» – откармливание на убой.

В их понимании Иуда был героем, а Иисус неудачником. Дон молился: «Как мне найти ключ к сердцам этих людей и помочь им понять Твою любовь?»

Вскоре между двумя селениями сави Хаенам и Камур началась война. Дон пытался использовать свое влияние на вождей обоих кланов, просил примириться, но тщетно. Как можно достичь мира в обществе, идеализирующем предательство?

– Что же вы будете делать? – спросил туземцев Дон. – Существует ли какой-либо способ вернуть мир?

Селяне признали, что такой способ есть, но он требует огромной жертвы – отдать врагу одного из собственных детей («таром тим») – «дитя мира».

В тот вечер Ричардсоны увидели группу вождей, представителей обеих воюющих сторон.

– Туан (чужак), завтра мы обрызгаем друг друга холодной водой! – сказали они Дону. «Холодная вода» на языке сави означает «мир».

На рассвете люди из обоих селений вышли из своих домов и стали друг напротив друга на безопасном расстоянии. О том, что произошло дальше, Ричардсон пишет: «Мы видели, какое невероятное напряжение создавали злые силы между жителями Хаенам и Камур. Краем глаза я заметил, как крепкий мужчина из селения Камур по имени Каийо отделился от толпы и быстро забрался в свой длинный вигвам. У него был единственный шестимесячный сын Биакадон. Прижимая сына к груди, он двигался по направлению к Хаенам.

– Махор! – крикнул Каийо.

Махор вышел и стал перед ним.

– Будешь ли ты защищать слова Камур среди своего народа?

– Да! – ответил Махор.

– Тогда я отдаю тебе своего сына и вместе с ним мое имя! – Каийо протянул маленького Биакадона.

Жители обоих селений громко воскликнули от радости.

Неожиданно один из вождей Хаенам выступил вперед, прижимая к себе одного из своих малышей, и воскликнул:

– Каийо, будешь ли ты защищать слова Хаенам среди своего народа?

– Да, буду! – воскликнул Каийо.

– Тогда я отдаю тебе своего сына и вместе с ним мое имя!

Затем Махор обратился к народу Хаенам:

– Кто принимает это дитя как залог мира, придите и возложите на него руки!

Все по очереди проходили возле Махора и возлагали руки на крошечного Биакадона, скрепляя тем самым заключение мира. Та же церемония состоялась и среди жителей Камур, как только Каийо возвратился с малышом Махаена.

Я был потрясен внезапным исчезновением атмосферы войны».

Эмоции переполняли Дона Ричардсона: «Вот ключ, о котором мы молились, чтобы найти путь для проповеди Евангелия народу сави».

Теперь Дон объяснил туземцам, что Бог отдал Своего единственного Сына нам навсегда. Иисус – наш Таром Тим.

Когда туземцы поняли эту идею, она поразила их до глубины души. Вместе с тем они исполнились ужасом.

– Но ведь эти люди убили Дитя мира! – воскликнули они.

– Вручив дитя мира своему врагу, – сказал Дон, – Каийо скрепил и гарантировал желанный для всех мир. Но Бог отдал Своего Сына людям, которые по-прежнему находились во вражде с Ним. Он сделал это, вполне осознавая грядущие ужасные последствия. Это был единственный способ спасти нас. Христос пришел, чтобы связать Себя с нами кровными узами.

«Тот, Который Сына Своего не пощадил, но предал Его за всех нас, как с Ним не дарует нам и всего?.. Ибо я уверен, что ни смерть, ни жизнь, ни Ангелы, ни Начала, ни силы, ни настоящее, ни будущее, ни высота, ни глубина, ни другая какая тварь не может отлучить нас от любви Божией во Христе Иисусе, Господе нашем» (Рим. 8:32, 38, 39).

[ДАТЬ МИРУ ШАНС]

Эв Лоран Уэйд

В 1986 году, когда американский раввин Дэвид Блумендфильд находился в отпуске в Иерусалиме, палестинский подросток вышел из дверного проема и выстрелил ему в голову. Парень был членом группы повстанцев из Организации освобождения Палестины (ООП), которая постановила убить как можно больше евреев, чтобы отомстить за сбитый американской ракетой ливийский авиалайнер.

Однако Блумендфильд выжил и возвратился в США, приняв решение забыть случившееся и спокойно жить дальше. Но его дочь Лауру преследовало неотступное желание отомстить, но необычным способом.

Лаура смогла установить личность молодого человека. Его звали Омар Хатиб. Он был арестован израильским правительством и приговорен к 25 годам тюремного заключения.

Представившись журналисткой и скрывая от всех, кем является на самом деле, Лаура начала посещать семью Омара. Через них она смогла общаться с Омаром посредством писем, которые родные тайно доставляли ему в тюрьму. Она продолжала это общение больше года и смогла наладить с семьей дружеские отношения.

В 1999 году власти назначили слушание, чтобы рассмотреть возможность досрочного освобождения Омара из-за серьезных проблем со здоровьем. К тому времени Лаура уже вернулась в Соединенные Штаты, но она снова прилетела в Израиль, чтобы присутствовать на заседании суда. Девушка просила разрешения выступить в защиту подсудимого. Лаура сообщила судьям, что Дэвид Блумендфильд давно простил Омара Хатиба и считает: если он болен, пусть его выпустят из тюрьмы.

— Типичный пример показаний с чужих слов, — недовольноотреагировал судья. — Вы не имеете права это говорить.

— Я имею право, — возразила она. Потому что я его дочь... Я — Лаура Блумендфильд.

Тогда адвокат рассказал судьям о близких взаимоотношениях, которые установила Лаура с семьей подсудимого. Судьи были поражены. Омар и

его семья были потрясены, все они плакали.

— Как вы представились этой семье? — спросил судья, пытаясь понять происходящее в зале.

— Как журналистка.

— Сколько времени вы играли эту роль и почему это делали?

— Один год. Я хотела, чтобы они узнали меня ближе, но чтобы не думали обо мне как о еврейке или жертве.

— Почему вы затеяли такую опасную авантюру? — недоумевали они.

— Мы должны рисковать ради мира. Мы должны поверить, что мир возможен.

Один из судей заметил:

— Полагаю, вам понадобилось много мужества, чтобы сделать нечто подобное.

— Я сделала это только по одной причине, — ответила Лаура. — Поскольку очень люблю своего отца, я хотела, чтобы они знали: он хороший человек, у которого хорошая семья. Я хотела, чтобы они поняли, что этот конфликт происходит между людьми, а не между безликими бестелесными арабами и евреями. Мы не мишени для стрельбы. Мы — люди, у которых есть семьи, и вы не можете так просто нас убивать.

Вскоре после того, как Лаура возвратилась в Америку, Дэвид Блумендфильд получил письмо от Омара Хатиба. «Бог был добр ко мне, позволив мне познакомиться с вашей дочерью, — писал он. — Она стала зеркалом, благодаря которому я увидел вас как человека, заслуживающего восхищения и уважения. Я приношу извинения за то, что не понял ее весть раньше. Лаура избрала положительный способ отомстить мне, и она достигла своей цели».

КЕНГУРУ- ПЕРЕСЕЛЕНЦЫ

38 Джеймс и Присцилла Такер

Из зоопарка на острове Оаху (Гавайский архипелаг) в 1916 году сбежала пара валлаби. Валлаби – это небольшие кенгуру, родиной которых является Австралия. Их пищеварительная система была приспособлена только к перевариванию австралийских растений.

Спустя десятилетия у этой пары появилось несколько сотен потомков. Но гавайские валлаби мало похожи на своих предков – австралийских валлаби. Они меньше размером (их рост не больше метра), их окраска более светлая, и, что самое поразительное,

у них другая биохимическая структура. Со временем они адаптировались к новой окружающей среде, их пищеварительный тракт стал успешно перерабатывать гавайские растения. «Новое» животное зоологи назвали гавайский кенгуру (щеткохвостный каменный валлаби).

Ученые сбивы с толку тем, как быстро они изменились. Если бы такие изменения происходили в жизни людей, то менее чем через пятнадцать столетий потомки современных людей существенно бы видоизменились. Они не только выглядели бы иначе, и их среда обитания кардинальным образом отличалась бы от той, в которой жили их предки.

Впечатляюще? Действительно ли появление гавайских кенгуру – уникальное событие? Это всего лишь подтверждение приспособляемости Божьих созданий к условиям жизни. Бог – великий Творец, и все, созданное Им, уникально. Ему не нужны миллионы лет для того, чтобы вследствие эволюции что-то изменить.

НАМАГНИЧЕННЫЕ БАКТЕРИИ

В 1975 году микробиолог университета в Нью-Хэмпшире (США) исследовал образцы ила, собранные им в пруду. При изучении ила он обнаружил тип бактерий, которых раньше никогда не видел. Удивительным было то, что все эти бактерии двигались в одном направлении.

Ученому было интересно узнать, будут ли они реагировать на магнитное поле Земли, подобно магниту. Чтобы выяснить это, он поместил магнит рядом с бактериями. Они сразу же изменили направление и стали двигаться в сторону магнита. Затем, используя высокочувствительные электромагниты, ученый изменил полярность магнитного поля, в котором двигались бактерии, на противоположную. Они тут же начали двигаться в обратном направлении! Подобного рода магнитная ориентация никогда раньше не наблюдалась у живых существ.

В поисках ответа на вопрос, почему микробы действовали подобным образом, ученые начали изучать их биохимическую структуру, в которой они обнаружили железо – намагниченное железо! Внутри каждого представителя данных бактерий находился невероятно маленький магнит.

○ Когда мы находимся под руководством Иисуса, у нас начинают действовать наши «магниты», направляющие нас на верный путь так же надежно, как магниты бактерий. На протяжении всего 118-го псалма Давид говорит нам, что Закон Божий действует подобно встроенному магниту, помогая нам идти в верном направлении.

«ПРОФЕССОР ОКРАИН И ВРАЧ БЕДНЯКОВ»

Петр Иванович Шатилов родился в 1869 году в дворянской семье, в Курской губернии. Семья часто переезжала по долгу службы. Так, начав учебу в гимназии в Воронеже, он завершил ее в Кутаиси, а на медицинский факультет поступил в Харьковский университет. С детства проявил себя как незаурядная и вдумчивая личность.

В 1906-1908 годах Шатилова как одного из талантливых специалистов отправили в заграничную командировку в Цюрих, Берн и Берлин, где он учился и работал в ведущих

клиниках. У молодого и скрупулезного ученого была отличная возможность там остаться, тем более что он был бы желанным сотрудником, но Шатиловым двигал не

сиюминутный интерес и личная выгода, а желание служить людям на родине. За осуществленные открытия его избрали профессором Харьковского университета.

Однако профессора отличали не только глубокие познания, но и высокая духовность, желание служить людям, которые он прививал своим студентам. Он говорил: «Будьте действительно мыслящими врачами у кровати больного. Помните, что только клинический опыт, широкое всестороннее образование и способность к логическому мышлению сделают вас истинными друзьями не только больного, но и здорового человека». Врач, по его мнению, должен завоевать, заслужить доверие больного своей жизнью, честностью, бескорыстием и профессионализмом.

Шатилов открыто говорил о том, что главные причины роста заболеваемости состоят в отсутствии элементарных медицинских знаний в обществе, низкой образованности, антисанитарии и бедности населения.

Но он не только говорил. Он, знаменитый профессор с мировым именем, шел в самые бедные районы города и безвозмездно лечил больных из числа беднейшего населения Харькова. За это его и называли «профессором окраин и врачом бедняков».

Когда грянул грозный 1917 год, многие стремились покинуть погружающуюся в гражданскую войну страну. И вновь Шатилову предоставляется возможность уехать в любую европейскую клинику, где его ждали с нетерпением. Но профессор не желает покинуть свою страну, когда особенно многим была необходима

его медицинская помощь. Он остается в Харькове и лечит больных.

После гражданской войны Шатилов возглавил редакцию крупнейшего медицинского журнала «Врачебное дело», издающегося и в наши дни и ставшего международным. Он также стоял у истоков организации медицинской помощи студенческой молодежи. Служение людям и несение мира в души среди хаоса гражданской войны и последующей разрухи стало его подлинным призванием.

Шатилов осматривал больных с опасными инфекциями, к которым боялись подходить даже родные. А он обследовал, регулярно навещал и лечил их. Поэтому, когда 21 апреля 1921 года его вызвали к тяжело больному сыпным тифом, он, не задумываясь, пошел оказать помощь. Заразившись, профессор умер 13 мая, до конца оставаясь в сознании. Он завещал не говорить речей и не класть венков, ибо делал только то, что должен был делать, как истинный врач.

На похороны ученого пришли тысячи людей, спасенных им пациентов, учеников и коллег.

История профессора Шатилова – это пример не только самоотверженного врача, но и настоящего христианина, несущего мир и облегчение ближним.

ОБЕРЕЖНО – ГАДЖЕТ!

Нещодавно я купив собі новий гаджет – маленький планшетний комп'ютер – здебільшого для того, аби пропонувати перегляд фільмів та проповідей моїм знайомим. Я встановив у ньому декілька християнських програм, навігатор, збірник пісень та ін. Проте через цей пристрій я відклав читання книг, розмову по телефону з моїм другом, ліг спати пізніше.

Чим особливий електронний світ, що так приваблює мільйони дітей і дорослих? Таке враження, що комп'ютерна залежність поглинає дедалі більше людей, захоплюючи їх у свій небезпечний вир.

Основними ознаками залежності від гаджетів є:

- постійне бажання купувати новий пристрій, хоч попередній ще в робочому стані;

- менше часу приділяється реальному життю;
- усі думки, бажання, поведінка зосереджені на гаджеті;
- життя без гаджета здається неможливим; примусове розставання з ним супроводжується сильним емоційним розладом, що може виражатися в агресивній або депресивній поведінці.

Чим же так захоплюють людей ці жадані «іграшки»? Насамперед

занурення у віртуальний світ, у якому комфортно й цікаво. Ігри в гаджетах викликають у гравців відчуття, що вони значно сильніші, розумніші та вправніші. Не потрібно ходити до тренажерної зали, щоб перемогти суперника – просто завантаж гру, почни грати.

Залежність від комп'ютерних ігор давно вже викликає тривогу в багатьох людей. Гаджети ж роблять ці ігри ще доступнішими, адже можна грати скрізь: у школі, в автобусі, на роботі, у гостей...

Ще одна причина залежності – соціальні мережі. Самі собою вони непогані, це спосіб швидко та зручно підтримувати зв'язок з багатьма людьми відразу, ділитися фотографіями, новинами, матеріалами. Коли ж спілкуванням у соцмережі людина намагається заповнити порожнечу душі, це стає залежністю, що проявляється в постійному бажанні бути в курсі всіх подій наших рідних, друзів і знайомих. Це перегляд їхніх сторінок, фотографій, повідомлень, інтерес до коментарів власних записів (постів) і фотографій, бажання здобувати якомога більше друзів, розповідь про своє переживання, події в житті.

Утім, якщо проаналізувати, то активність у мережі, спілкування з так званими друзями – це замінник реального життя. Таке спілкування відбувається лише в соцмережі, але реальна дружба, любов і розуміння відсутні. І коли в людини ламається гаджет або не працює Інтернет, то відразу ж підкрадаються порожнеча й самотність, від яких хочеться втекти у віртуальний світ.

Що ж робити, аби позбутися цієї залежності? Насамперед просіть Бога

про допомогу, Він завжди на зв'язку. Намагайтеся контролювати свій час, проведений у мережі. Знайдіть собі справжніх друзів і спілкуйтеся з ними в реальному житті, запрошуйте в гості або самі відвідайте їх. Ходіть у походи, влаштовуючи відпочинок на природі з наметами або на дачі.

Мені дуже допомагають прогулянки на природі, які заспокоюють. Насолоджуйтеся життям, радійте своїм маленьким перемогам, вчіться приймати й дарувати любов нашого Господа, тоді життя стане цікавішим.

► НА ЗАМІТКУ...

Стів Джобс – засновник компанії *Apple*, відомий усьому світу як талановитий винахідник, керівник і оратор, але мало хто знає про нього як про дбайливого батька. Виявляється, Стів не дозволяв своїм дітям проводити багато часу з айпадами й айфонами. Журналіст одного разу запитав його: «Мабуть, ваші діти в захопленні від айпада?» Відповідь здивувала журналіста: «Вони майже не користуються ним. Удома ми обмежуємо час, який діти проводять над екранами айпадів». Виявилося, що один з творців високотехнологічного гаджета, що позиціонувався як № 1 у світі, мав свою думку щодо його впливу на дітей. У його родині навіть існувало правило, що забороняло використання електронних девайсів у нічний час і у вихідні.

Стів Джобс проводив багато часу в спілкуванні зі своїми дітьми, замінюючи їхніх високотехнологічних «роботів», і діти виростили без залежності від гаджетів та Інтернету.

Оч Роман Косминін

МУЗЫКА

и мозг человека

38 Алексей Хацинский

Мозг человека, воспринимая окружающий мир, звуки, мелодии, меняет свою электрическую деятельность, что проявляется в изменении настроения. Мозговая ткань находится в состоянии постоянной электрической активности. Клетки мозга вырабатывают импульсы, которые можно записать специальным прибором – электроэнцефалографом – в виде разнообразных волн.

В течение нескольких минут он обычно производит некоторое количество всех видов волн. Однако на протяжении дня в разное время производятся преимущественно волны одной группы.

Альфа-волны появляются в состоянии покоя, когда человек испытывает умиротворение. Бета-волны начинают преобладать, когда мы бодрствуем, тревожимся или волну-

емся. Тета-волны ассоциируются с состоянием сна или гипнотического транса. Дельта-волны – самые медленные волны мозговой активности, они преобладают, когда мы засыпаем, и сохраняются в состоянии глубокого сна. Нельзя сказать, что какой-либо вид волн самый лучший, они все должны присутствовать на протяжении дня и в зависимости от ситуации иметь определенную выраженность.

Замечено, что при сегодняшнем стрессовом образе жизни у людей преобладает повышенная бета-активность (тревога, волнение). Чтобы преодолеть стресс, многие ищут способы производства альфа-волн – умиротворенного существования, расслабления. Для этого люди употребляют алкоголь, наркотики. Но эти неестественные методы часто приводят к чрезмерной выработке альфа-волн, что ведет к сонливости, хронической усталости, отрешенности, депрессии, расстройству внимания. Музыка, которую слушает человек, способна менять его настроение и даже физиологию организма за счет изменения волновой активности мозга. Медики в одной из клиник

Израиля провели эксперимент, в котором ставили для прослушивания группе недоношенных детей музыку Моцарта. Оказалось, что организм этих детей тратил меньше энергии на обмен веществ. Пока полученные данные анализируют, но интересно, что даже организм не до конца сформировавшегося ребенка реагирует на звуки.

Исследования в Японии показали увеличение выработки молока у кормящих матерей при прослушивании классической музыки. И наоборот, его выделение уменьшается при прослушивании поп-музыки. Доказано, что музыка оказывает влияние и на интеллектуальные способности человека.

Есть определенные критерии, по которым можно определить, подходит ли эта мелодия или песня для прослушивания. Вот принципы правильной музыки:

1

Ее частота совпадает с ритмом сердца – 60-70 ударов в минуту.

2

Должна соблюдаться гармония звуков. Музыка не должна содержать диссонанса, пронзительных, визжащих и других подобных звуков.

3

Влияние музыки должно быть спокойное, умиротворяющее, вдохновляющее, облагораживающее. Правильная музыка не вызывает агрессии или состояния заторможенности.

Мелодия или песня могут приблизить нас к Богу или удалить от Него. Господь желает, чтобы в нашем доме звучала небесная музыка, которая окажет благотворное влияние на электрическую активность мозга и настроит его на общение с Ним.

ПРАВИЛЬНЫЙ ОТДЫХ – *залог здоровья*

Г Добрые привычки, связанные с отдыхом, способствуют повышению качества и интенсивности жизни, а также увеличивают ее продолжительность.

Исследования, проведенные в Аламед, штат Калифорния, подтверждают это. Доктора Бреслау и Энстром изучали образ жизни и привычки большой группы населения. Они выделили семь существенных, связанных со здоровьем привычек, которые способствуют увеличению продолжительности жизни. Одной из них является правильный отдых.

Отдых повышает умственную и физическую работоспособность, что было доказано во время Второй мировой войны в Великобритании.

Для выпуска жизненно важной для фронта продукции потребовалось увеличить производственные мощности. Многие заводы перешли на 74-часовую рабочую неделю, тогда как средний рабочий мог выполнить лишь 66-часовую норму. Кроме того, рабочие стали раздражительными и беспокойными, нравственность упала, участились несчастные случаи, возросло количество бракованных изделий.

Осознавая возникшие проблемы, а также нужды производства, администра-

ция снизила длительность рабочей недели. Результаты? Меньше брака, меньше прогулов, повышение нравственности. И что удивительно, производство продукции возросло и стало равным тому, которое ожидалось при 74-часовой рабочей неделе!

Администрация продолжила эксперимент. Продолжительность рабочей недели снизили до 48 часов – производительность возросла еще на 15 %! Такие же результаты были отмечены и на других английских заводах. А вскоре британское правительство издало закон, который предусматривал один выходной день в неделю и по меньшей мере 2-недельный ежегодный отпуск.

Один день отдыха каждую неделю – предписание старое, как мир. Впервые упомянутое в Библии в рассказе о сотворении мира, оно снова повторяется в связи с исходом израильтян из Египта почти 3500 лет назад. Это же постановление касается и нас сегодня.

«Помни день субботний, чтобы святить его. Шесть дней работай, и делай всякие дела твои; а день седьмой – суббота Господу Богу твоemu: не делай в оный никакого дела ни ты, ни сын твой, ни дочь твоя, ни раб твой, ни рабыня твоя, ни скот твой, ни пришлец, который в жилищах твоих. Ибо в шесть дней создал Господь небо и землю, море и все, что в них; а в день седьмой почил. Посему благословил Господь день субботний и освятил его»
(Исх. 20:8-11).

ДИВО- РОСЛИНИ

Рослини – майстри так званого фототропізму, тобто руху в напрямку джерела світла. Уся необхідна для цього механіка – засоби вимірювання, обробки даних і руху – зосереджена в них в одному компактному блоці. Вона надзвичайно чутлива.

Якщо рослину протримати в темній кімнаті добу, вона почне реагувати на імпульс світла тривалістю всього дві тисячні долі секунди. Окремі листочки дерева або куща вигинаються й повертаються так, щоб у тіні залишалася мінімальна їхня кількість і кожний з них отримував необхідну порцію сонячного випромінювання.

Рослинам вдалося вирішити енергетичну проблему, над якою продовжує розмірковувати наш індустріальний світ. І зробили вони це блискуче, використовуючи енергію ефективно, без шкідливих відходів. Рослини існують і виробляють відходи протягом тисяч років, значно довше заводів і фабрик. Проте відходи ці не забруднюють довкілля. Вони потрапляють у ґрунт і, розщеплюючись там на елементи, знову стають поживою для рослин. Відтворення й розпад взаємопов'язані. Усе рухається по колу. Настільки чітко збалансована система може існувати вічно. ➤

Енергія Сонця забарвлює троянди в червоний, фіалки в синій, а папороть у зелений кольори. Не дивно, що це надихнуло псалмиста написати на славу Господа такі рядки: **«Траву для художби вирощує, та зелену для праці людини, щоб хліб добувати з землі»** (Псал. 104:14).

А чи відомо вам, що звичайна береза подає 150 літрів води до своїх гілок і листя, не користуючись ані електрикою, ані газом чи насосом?

Їй не потрібна для цього зовнішня енергія. Усе відбувається природним шляхом.

Поступово випаровуючись із листя, вода сама створює умови, необхідні для всмоктування вологи пагонами, гілками, стовбуром.

Це можливо завдяки тому, що водяними «насосами» дереву слугують численні мікроскопічні капіляри. Жоден створений людьми всмоктувальний насос ще не зміг підняти воду на висоту понад дев'ять метрів. Вода, піднята у звичайних трубах вище за цю позначку, неодмінно падає вниз. Проте навіть найвищі дерева спокійно забезпечують вологою листочки своїх верхівок завдяки капілярам – мікроскопічним трубочкам діаметром у кілька тисячних міліметра. Наскільки ж влучні слова псалмиста: **«Насичуються Господні дерева, ті кедри ливанські, що Ти насадив»** (Псал. 104:16).

Чи відомо вам, що рослини ще й неабиякі архітектори?

У 50-х роках XIX століття архітектор Джозеф Пакстон вирішив узяти участь у конкурсі на кращий проект будівлі Всесвітньої виставки в Лондоні. Йому дуже хотілося перевершити своїх суперників, запропонувавши щось надзвичайне. Пакстон мав намір звести будівлю гігантських розмірів, у якій би не було жодної громіздкої деталі. Його фантазія малювала легку споруду. Та проблема полягала в тому, що на той час таку споруду побудувати було просто неможливо. Великі будівлі потребували міцних стін. Здавалося, немає жодної можливості створити граціозну, легку споруду, яку малювала уява Пакстона.

Однак він згадав одну рослину, котру часто бачив у юності, працюючи садівником, – **королівську водяну лілію**. Величезне плаваюче листя лілії сягало в діаметрі 1,8 метра. Воно дуже тонке, однак достатньо жорстке, що обумовлено складною системою перегородок на тильній стороні листя. Перегородки розходяться від центру листка, розділяючись на безліч коротких перемичок.

Завдяки водяній лілії Пакстон вирішив проблему конструкції та здійснив свою мрію. В архітектурному проекті він використав кілька опор, з'єднаних безліччю дрібних перемичок. Він став

переможцем конкурсу. Результат – Кришталевий палац Всесвітньої виставки, що мав феноменальний успіх. Горді хмарочоси зі сталі й скла,

по суті, “нащадки” Кришталевого палацу, а точніше, чудово створеної королівської водяної лілії.

Завдяки Творцю та Архітектору рослини досягли надзвичайних успіхів і в мистецтві аеронавтики. Найчастіше ми переконуємося в цьому, спостерігаючи, як насіння мандрує за вітром у пошуках відповідного ґрунту.

Звичайна кульбаба розсіває своє насіння за допомогою крихітних парашутиків. При цьому рослина спочатку визначає відносні

вологість і температуру повітря, швидкість вітру. Вона кидає насіння лише за сприятливих погодних умов. Вітер має бути стійким, а не поривчастим; повітря – сухим і теплим, щоб гарантувати перевагу висхідних потоків. Лише за таких умов насіння відривається від рослини й вирушає у свою життєво важливу мандрівку. Насіння кульбаби, схоже на крихітних парашутистів, здатне перелітати на значні відстані. За винахідливістю рослин у вирішенні технічних проблем криється одне спільне джерело – винахідливий Творець.

Перейдемо від парашутиків до планерів. Найяскравішим прикладом у цьому є, мабуть, крилате насіння **тропічної ліани**. Воно визріває на високих гілках батьківського дерева серед соковитого яскраво-зеленого листя. Насіння ліани споряджено двома вигнутими крильцями, прозо-

рими, блискучими й дуже пружними. Відриваючись від дерева, насінина планерує в повітряному потоці.

Піонери авіації також були зачаровані красою польоту насінини ліани. При створенні літальних апаратів, легких настільки, щоб ширятися в повітрі, головним завданням було досягти міцності. Перші літаки розсіпалися. А тонкі, мов павутина, крила насінини ліани дивовижно міцні. Тому два піонери повітроплавання, Етріх та Уелс, узяли насінину ліани за зразок, створюючи планер без хвоста. Їхній літальний апарат, збудований 1904 року, пролетів 900 метрів і став віхою в історії авіації. Це було ще одне технічне чудо, яке свідчило про геніальність Творця.

Отже, у світі рослин ми відкрили парашути й планери. А як щодо гелікоптерів? Насіння **норвезького клена** – лише один із прикладів. Воно споряджено крихітними вигнутими крильцями, котрі при падінні з дерева, зустрічаючи опір повітря, примушують насінину швидко обертатися. Вона летить по спіралі, обертаючись навколо потовщення в її основі. Ефект при цьому такий самий, як і при обертанні лопатей гвинта гелікоптера. Обертаючись, крильця утворюють замкнену круглу поверхню, на яку діє потік повітря. Тому насінина падає значно повільніше, а найменший подув вітру може віднести її майже на кілометр. Аеронавтика... Хто б міг подумати, що й тут рослини попереду? Хіба ж можна заперечувати, що за цим стоїть великий Творець?

04 Джордж Вандеман

«Я знаю намерения,
какие имею о вас...
намерения во благо,
а не на зло, чтобы
дать вам будущность
и надежду»

(Иер. 29:11).